

**Доклад за изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и другите граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012 – 2020 г.), за 2017 г.
Област Добрич**

През 2017 г. членовете на Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси (Обл.ССЕИВ) продължават своята работа по изпълнение на заложените цели и задачи, заложи в Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и другите граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012 – 2020 г.) / Стратегията.

На вниманието на всички общински администрации, намиращи се на територията на област Добрич са изпратени указателни писма, свързани с приемането на Общинските планове за действие, за периода (2015 – 2020 г.).

Със Заповед на Областен управител на област Добрич е актуализиран състава на съвета, заповедта е публикувана на интернет страницата на Областна администрация – Добрич.

Не е възниквало искане за свикване на заседание, от членовете на съвета е изискана информация за темите, които да бъдат разгледани на предстоящи заседания.

В изпълнение на чл.15 от Правилника за устройството и дейността на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ, МС), и на основание утвърдената Областна стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, от кметовете на осемте общински администрации, намиращи се на територията на област Добрич е изискано представянето на годишни отчети, за периода 01.01.2016 – 31.12.2016 г.

В отговор на постъпилата информация, на вниманието на НССЕИВ, МС е представена информация за изпълнение на общинските планове за действие, както и доклад за изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и другите граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012 – 2020 г.), за 2015 г.

Информацията е публикувана на интернет страницата на Областна администрация – Добрич.

На вниманието на осемте общински администрации, намиращи се на територията на област Добрич и Регионално управление на образованието – Добрич се препрати информация, предоставена от Орлин Орлинов, представител на Институт „Отворено общество“ и Национален координатор за България на Стипендиантски програми на Ромския образователен фонд/Стипендиантски програми – Унгария. Информацията е във връзка с реализиране на проект „Подкрепа на ромски ученици за успешно завършване на средно образование“ (BU 222), финансиран от Ромски образователен фонд и Министерство на образованието и науката, Центърът за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) обявява конкурс за отпускане на стипендии за постигнати образователни резултати на ромски ученици, записани в гимназиалната степен на образование (9-10-11-12 клас) за учебната 2016/2017 г.

В изпълнение на приоритетите на Стратегията, през 2017 г. са постигнати следните резултати:

Приоритет 1: Образование:

I. Обща информация:

1. Брой на учениците от I до XII клас в дневна форма на обучение в училищата от област Добрич през последните 3 години:

Учебна 2015/2016 година	17 145 ученици
Учебна 2016/2017 година	16 620 ученици
Учебна 2017/2018 година	15 954 ученици

2. Брой на децата, подлежащи на задължително предучилищно образование и записани в подготвителна група (ПГ):

Учебна година	ПГ в детска градина		ПГ в училище		Общ брой деца в ПГ
	5-годишни	6-годишни	5-годишни	6-годишни	
2016/2017	1320	1191	96	124	2731
2017/2018	1252	1121	57	133	2563

II. Мерките, които училищата от област Добрич предприемат за превенция на отпадането на ученици от училище са следните:

- провеждане на срещи и консултации с родителите (общи и индивидуални);
- провеждане на консултации с изоставащи ученици по учебни предмети;
- посещения в домовете на ученици, застрашени от отпадане;
- сътрудничество с дирекция „Социално подпомагане”- всеки месец се подава информация за учениците, допуснали над 5 неизвинени отсъствия;
- сътрудничество с отделите „Закрила на детето” и Комисиите за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни по общини;
- осигуряване на безплатно хранене на ученици от социално слаби семейства;
- осигуряване на безплатен транспорт за учениците от други населени места;
- провеждане на дарителски акции за подпомагане на учениците от социално слаби семейства с дрехи, обувки, ученически пособия и принадлежности, храна;
- включване на учениците, застрашени от отпадане в полуинтернатни групи;
- включване на учениците в извънкласни и извънучилищни дейности, съобразно техните интереси;

Постигането на основната цел на българската образователна политика: Равен достъп до качествено образование за всяко дете, е възможно чрез интегриране на система от мерки, насочени, от една страна, към повишаване качеството на образователно-възпитателния процес, а от друга – към по-пълно обхващане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в детските градини и в училищата.

Във всички училища учителите провеждат часове за допълнителни консултации за учениците с образователни дефицити по учебни предмети от задължителната подготовка. Предприемат се и допълнителни мерки за по-доброто усвояване на учебния материал по Български език и литература и по Математика, с оглед на успешното представяне и постигане на по-добри резултати при изпитванията от НВО в IV и в VII клас, и на ДЗИ в XII клас.

Осъществяват се дейности за педагогическа подкрепа на децата при прехода от ДГ към училищно образование, както и на учениците при преминаване в по-горен етап-провеждат се дни на отворените врати в училищата, където децата от ДГ имат възможност да се запознаят с учителите, с училищната среда, да видят класните стаи; организират се съвместни концерти, изложби, деца и ученици участват съвместно в отбелязването на празнични събития и бележити дати в училище и в детската градина; провеждат се тематични родителски срещи, т. нар. "Училище за родители".

С Решение № 373/05.07.2017 г. на Министерски съвет, бе въведен Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, който се прилага от сформирани междуинституционални екипи за обхват, на територията на всички области в страната.

Осигуряване на възможности за извънкласни и извънучилищни дейности. Работа по проекти.

➤ През м. октомври 2016 г. стартираха дейностите по **проект BG05M2OP001-2.004-0004** „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (ТВОЯТ ЧАС) по ОП „НОИР“. Конкретен бенифициент на безвъзмездната финансова помощ по процедурата за директно предоставяне „BG05M2OP001-2.004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (ТВОЯТ ЧАС) – Фаза I“, по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 е Министерството на образованието и науката. През м. октомври 2017 година стартираха дейностите по Фаза II на проекта.

Всички общински и държавни училища от областта са включени и работят по този проект.

Основна цел на проекта е създаване на условия за повишаване потенциала на учениците и на възможностите им за успешно завършване на средното образование чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания, умения и компетентности, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище.

Специфични цели на проекта са:

1. Развитие на уменията за учене, компетентностите, творческите и спортните способности на учениците в тематични области, които са извън включените в задължителната училищна подготовка;

2. Преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по задължителните дейности в училище и повишаване на мотивацията им за учене;

3. Повишаване на образователните постижения на учениците в определени научни области;

4. Включване на по-голям брой ученици в извънкласни дейности посредством създаване на условия за провеждане на междуучилищни изяви и инициативи, при които ще се обединят образователните ресурси на повече училища;

5. Превръщане на училището в по-привлекателно място за учениците, с което да се намали преждевременното им напускане на образователната система, и изграждане на по-голяма увереност в собствените им сили, с което да се насърчи бъдещата им социална, професионална и личностна реализация;

6. Създаване на ефективни механизми за участие на общността и родителите/близките на учениците в дейностите на училищата, с което ще се подпомогне изборът на ефективен набор от извънкласни дейности по интереси и дейности за преодоляване на образователните дефицити на учениците;

7. Изграждане и прилагане на единен модел за обществен мониторинг на извънкласни дейности по интереси и на дейности за преодоляване на образователните дефицити на учениците, с което ще се осигури прозрачност на избора и провеждането им и разнообразие от възможности за развитие на способностите на учениците.

8. Прилагане в извънкласните дейности на електронни/мултимедийни/продукти за постигане на достъпно знание, устойчивост на интересите на учениците и мотивираща, позитивна среда.

В област Добрич, броят на учениците участващи в проекта „Твоят час“, за учебните 2016/2017 г. и 2017/2018 г., е както следва:

Учебна година	В извънкласни дейности за преодоляване на обучителни затруднения		В извънкласни дейности за занимания по интереси		Общо	
	брой ученици	брой групи	брой ученици	брой групи	брой ученици	брой групи
2016/2017	3 046	414	6 246	445	9 292	859
2017/2018	3 430	425	6 921	413	10351	838

➤ Проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ на Център за междукултурен диалог и толерантност (ЦМЕДТ) „Амалипе“: В проекта са включени и работят 5 училища от област Добрич- ОУ „Добри Войников“- с. Победа, ОУ „Кл. Охридски“-с. Смолница, ОУ „Хр. Ботев“-с. Кардам, ОУ „В. Левски“- с. Хитово и СУ „Хр. Смирненски“-с. Крушари. Период на реализация- от 01.10.2016 г. до 30.07.2017 г.

Проектът е двугодишна програма, подкрепена от Тръст за социална алтернатива. Тръст за социална алтернатива(ТСА) е неправителствена организация, чиято мисия е да се прекъсне порочния кръг на бедността чрез насърчаване на възможности, които помагат на най-непривилегированите граждани на България да постигнат

образователен и икономически успех. ТСА подкрепя програми, които със своите почтеност, потенциал за разрастване и прозрачност спомагат за подобряване благосъстоянието на най-бедните хора в България, със специален фокус върху ромите.

Проектът е насочен към превенция на отпадането от училище на ромските деца в задължителна за обучение възраст. Проектните дейности са насочени също така към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища (гимназии) и завършващи средно образование, неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление.

➤ **Проект „Училището като център в общността“** на Национална мрежа за децата (НМД)- участват 2 училища от областта- ОУ „Добри Войников“- с. Победа и СУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Добрич. Целта на проекта е отваряне на училището към общността, въвличането ѝ в училищния живот чрез изграждане и затвърждаване на партньорски връзки, насочени към учениците и техните семейства. През 2017 година проектът продължи във втората си фаза.

➤ **Процедура BG05M20P001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсеци или получили международна закрила“ по ОП „НОИР“ на ЕСФ.** Целите на процедурата за безвъзмездна финансова помощ са:

- подобряване на условията за равен достъп до училищно образование;
- засилване на мотивацията на ученици и родители за участие в образователния процес;
- повишаване на качеството на образованието в училищата, в които се обучават интегрирано ученици от различни етноси и/или деца, търсеци или получили международна закрила;
- допълнителни занимания с ученици, за които българският език не е майчин за компенсиране на пропуските при усвояване на учебния материал;
- взаимно опознаване на учениците от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност;
- създаване на условия за успешна социализация на учениците от етническите малцинства и/или от маргинализирани групи и от семейства, търсеци или получили международна закрила;
- включване на родителите в образователния процес;
- преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход.

Подписан договор по процедурата за проект на ПГТО „Дочо Михайлов“, гр. Тервел, партньори по проекта са Община Тервел и Училищното настоятелство към ПГТО. Период на реализация- от 13.10.2016 г. до 31.12.2018 г. Общата стойност на проекта е 137 762,63 лв. Целева група по проекта са 108 ученици и 20 родители.

➤ **Процедура BG05M20P001-3.001 „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“ по ОП „НОИР“ на ЕСФ.**

Подписан договор по процедурата за проект „Детска академия за толерантност в община Добричка“ на община Добричка в партньорство с всички

детски градини на територията на общината. Период на реализация- от 27.07.2016 г. до 27.10.2018 г. Общата стойност на проекта е 417 708 лв. Целева група по проекта са деца от 3 до 7 годишна възраст.

Целта на проекта е да бъдат създадени условия за подпомагане на децата от етническите малцинства и от маргинализирани обществени групи, от семейства, търсещи или получили международна закрила и изграждането им като пълноценни граждани и за успешната им професионална, социална и личностна реализация.

Мерките по проекта включват подобряване на условията за равен достъп до предучилищна подготовка и възпитание, както и допълнителни занимания с деца, за които българският език не е майчин, за овладяване на официалния език преди постъпване в първи клас.

➤ **Проект „Умението да бъдем заедно“ на ПГ по ТС „М. В. Ломоносов“, по Процедура 33.16-2017 на ЦОИДУЕМ.** Период на реализация от 02.10.2017 г.- до 01.10.2018 г. Проектът е за реализиране на различни форми на работа, водещи до пълноценна социализация на децата и учениците от етническите малцинства.

Приоритет 2: Здравеопазване

Във връзка с изпълнение на дейностите по Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства през 2017 г. от РЗИ – Добрич са реализирани:

1. Във връзка със Заповед №РД-01-233/20.06.2017 г. на МЗ са реализирани здравно-образователни дейности сред ромската общност - водеща е работата с младите хора от училищата в област Добрич, в които преобладават ученици от ромска етническа общност:

- 30 лекции/беседи и 17 обучения във връзка с профилактика на рисковите за здравето фактори: „Превенция на тютюнопушенето”, „Превенция на психоактивни вещества”, „Превенция на злоупотребата с алкохол”, „Пубертет“, „Здравословно хранене“ и „Физическа активност” на 944 лица от учебни и социални заведения в област Добрич и лица от клуб „Средна гора, в гр. Балчик, с раздадени 415 бр. здравно-образователни материали. 13 от проведените обучения са интерактивни с дегустации на различни видове храни от ученици, с оглед изграждане на правилни хранителни и хигиенни навици и здравословен избор на храни, като в тази връзка са закупени и предоставени от РЗИ-Добрич хранителни продукти и 205 бр. хигиенни пакети (включващи тоалетен сапун, паста за зъби, четка за зъби, мокри и сухи тоалетни кърпички);
- предоставени са 100 бр. здравно - образователни материали и 170 бр. презервативи на здравни медиатори от общините Ген. Тошево и Балчик;
- оказана 15 ОМД (организационно-методична дейност) на 40 лица (медицински специалисти, педагози и уредник на клуб), работещи с лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства;
- отпечатан е здравно-образователен материал – имунизационен календар (2000 бр.), раздаван при обучителните мероприятия;
- проведена е работна среща с медиатор към „Общински център за деца и семейства“ - гр. Добрич;

- участие е взето от служител на отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ в заседание на Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси към община Добрич и в две работни срещи с представители на Асоциация „Интегро“ в изпълнение на Програма „РОМАКТ“, относно увеличаване капацитета на местните власти за разработване и прилагане на приобщаващи политики и планове за социално включване на уязвими ромски общности.

2. Дейности по противоепидемичен контрол:

- Поддържане на база данни за новородените относно проследяване избора на личен лекар;
- Издирване на децата без ОПЛ и картотекирането им;
- Епидемиологични проучвания при регистрирани остри заразни болести (ОЗБ) и здравно-просветна дейност.

Данните от АГО се съпоставят с актуализираната пациентска листа от РЗОК, проверка се прави и в НЗОК онлайн. За 2017 г. са обработени данните за 1334 новородени деца (включително и в уязвимо социално положение). Ако детето е без данни за личен лекар се изготвят списъци на децата с трите имена, дата на раждане или ЕГН, точен адрес, трите имена на майката и нейното ЕГН. Изготвените списъци се предават на инспекторите по райони за уточняване, децата без личен лекар се картотекират в журнал и при необходимост се изпращат писма до родителите, като се акцентира върху задължителния характер на имунизациите, залегнали в имунизационния календар на страната.

При текущите и тематични проверки по имунопрофилактика на ОПЛ и през 2017 г. се акцентира насочено върху имунизационния статус на децата от етническите малцинства, като при констатиран незадоволителен обхват се търсят причините за това и се предприемат мерки за отстраняването им. През четвърто тримесечие е проведена тематична проверка “Имунизационен обхват на неимунизирани деца на 16-месечна възраст, подлежащи на задължителна реимунизация с петкомпонентна ваксина и на 6-годишна възраст, подлежащи на задължителна реимунизация с четирикомпонентна ваксина през 2014 г., 2015 г., 2016 г. и 2017 г. и на подлежащите на триваксина контингенти от 13 месечна до 18 годишна възраст.” Обобщението е изпратено в МЗ.

По време на епидемиологичните проучвания на остри заразни болести (ОЗБ) при болни от етническите малцинства на родителите се разяснява естеството на съответното заболяване, начините за предпазване от него, необходимите мерки по отношение на контактните лица, за да се прекъсне разпространението на инфекцията. В епидемичното огнище се оказва методична помощ относно необходимостта от избор на личен лекар и от имунизации при ваксинопредотвратими инфекции. При затруднения се работи съвместно със здравните медиатори за откриване и насочване на контактните на остри заразни болести за изследвания.

Служител от дирекцията участва в 2 заседания на Координационен механизъм за взаимодействие при работа по случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна ситуация и в 2 заседания на Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца в риск от ХИВ, хепатит В, хепатит С и сексуално предавани инфекции.

2.1. Извършени дейности по писма на МЗ във връзка с регистрирани случаи на морбили с цел недопускане разпространение на морбили на територията на страната:

В изпълнение на писмо на МЗ от 14.03.2017 г. с цел недопускане разпространение на морбили на територията на страната с предписание до ОПЛ е разпоредено в спешен порядък да прегледат имунизационния статус на населението от пациентската си листа на възраст от 13 месеца до 18 години и откритите неимунизирани според навършената възраст да бъдат имунизирани незабавно с една доза комбинирана ваксина срещу морбили, паротит и рубеола, като не се допускат случаи на необосновано отлагане на имунизацията.

Към предписанието въз основа на актуалната пациентска листа, получена от РЗОК – Добрич, за всеки ОПЛ е изготвена таблица с броя пациенти до 18 годишна възраст по набори, в която в кратък срок да се предостави информация за обхвата с триваксина (брой дози) и причини за необхващането им - миграция, трайни медицински противопоказания, липса на данни за проведена имунизация. Изискани са списъци от ОПЛ с лични данни на децата от пациентските им листи без данни за имунизация при презаписване за извършване на справка в РЗОК и при предходни ОПЛ. Обработени са предоставените списъци от ОПЛ за налична информация в РЗИ - Добрич за преболедуване или имунизация и информацията е предоставена в РЗОК за доуточняване. Обработена е и информацията, предоставена от РЗОК за деца без данни. Информацията е предоставена на ОПЛ.

Издадено е предписание до ОПЛ предоставената информация да се впише в личната документация на пациентите, съгласно изискванията на Наредба № 15 за имунизациите в Република България и след прецизиране на получената информация, необхванатите с триваксина лица да се обхванат с една доза, съгласно Заповед на министъра на здравеопазването № РД-01-101/ 31.03.2017 г.

Проведена е работна среща с медицинските специалисти от здравните кабинети в учебните и детски заведения в гр. Добрич, оказана е методична помощ по Наредба 15 за имунизациите в РБългария - имунизационен календар и предприети мерки за недопускане на морбили в страната. В кратки срокове е изискана информация от децата от организираните колективи в града, за които няма данни за проведена имунизация с триваксина и насочването им към личните лекари.

Заповед на министъра на здравеопазването № РД-01-101/ 31.03.2017 г. с разпоредени конкретни противоепидемични мерки: сведена е до знанието на лечебните заведения в областта.

Писмо на МЗ № 16-00-18/ 10.04.2017 г.: Разпоредено е на ОПЛ след направения преглед на имунизационния статус на населението от пациентските им листи на възраст от 13 месеца до 18 години незабавно обхващане с една доза комбинирана ваксина срещу морбили, паротит и рубеола на откритите неимунизирани (в зависимост от навършената възраст) и неболедали, като не се допускат случаи на необосновано отлагане от имунизация и периодично представяне на информация в РЗИ за извършените имунизации.

Писмо на МЗ № 16-00-37/ 23.06.2017 г.: създадена е организация, осигурени са и изпратени в НЦЗПБ за изследване серумни проби на 11 деца, не боледали от морбили, с данни за имунизация/ реимунизация срещу морбили за наличие на протективен имунитет срещу морбили. При 2 от децата няма наличие на протективен

имунитет. Извършени са проверки на място в амбулаториите на ОПЛ и са проведени срещи с родителите на двете деца, които декларират, че на децата са поставяни ваксини при покана от ОПЛ.

Периодично са предоставяни в МЗ отчети на извършените дейности.

2.2. В изпълнение на Заповед на МЗ № РД-01-218/ 20.06.2017 г. на МЗ за извършване с мобилен кабинет на задължителни имунизации и реимунизации на деца, при които няма данни за проведени имунизации, имунизационната схема за възрастта е непълна, нямат избран личен лекар и/ или нямат постоянна адресна регистрация е създадена организация с ОПЛ и органите на местната власт и е сключен договор между РЗИ-Добрич и ДКЦ II - Добрич ЕООД за изпълнение на дейностите.

В периода 03 до 10.11.2017 г. по график с мобилната единица са прегледани 75 деца, от които 24 са имунизирани, 51 са временно противопоказани.

Община Добричка - 30 прегледани, 6 имунизирани, 24 временно противопоказани;

Община Тервел - прегледани 11, временно противопоказани;

Община Ген. Тошево - 25 прегледани, 11 имунизирани, 14 временно противопоказани;

Община Каварна - 9 прегледани, 7 имунизирани, 2 временно противопоказани.

Общо за областта 14 деца са имунизирани с Тетраксим, 6 - с Пентаксим, 3 - с трикомпонентна ваксина М-М-RVAXPRO и 1 - с Енжерикс.

Отчет за извършените дейности е изпратен в МЗ.

2.3. Във връзка с писмо на МЗ № 91-00-90/29.09.2017 г. относно провеждане на изследвания с флуорограф сред рискови групи за туберкулоза е създадена организация за изпълнение на дейностите. Със съдействието на общинските администрации за периода 04-13.10.2017 г. в област Добрич са изследвани 722 лица.

2.4. Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България 2017 – 2020 г.

В изпълнение на дейностите по програмата са проведени 4 родителски срещи в петите и шести класове на ОУ с. Батово, ОУ с. Смолница, общ. Добричка и ОУ с. Лозенец и ОУ с. Коритен, общ. Крушари с цел повишаване на здравните знания и умения сред 12 и 13 годишните момичета и родителите им с цел насочването им към ОПЛ за имунизация с ваксина против рак на маточната шийка и намаляване на заболяемостта в България. Раздадени са 50 брошури.

3.Брой раждания на майки под 18 годишна възраст за 2017 г. в област Добрич -101 бр. От тях 89 раждания в МБАЛ Добрич, 6 раждания в МБАЛ Каварна и 6 раждания в МБАЛ Балчик.

През 2018 г. РЗИ – Добрич ще продължи да реализира различни инициативи, насочени към лицата от ромската етническа общност в няколко направления:

- Работа с млади хора – лекции и обучения за нежелана и ранна бременност, контрацепция, превенция на ХИВ/СПИН и СПИ, превенция на зависимости и профилактика на рисковите фактори за появата на хронични незаразни заболявания – тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска двигателна активност и злоупотреба с алкохол;
- Работа с граждани – лекции и беседи относно здравословния начин на живот, рискови фактори и профилактика на социално-значимите хронични неинфекциозни заболявания;

- Организиране и провеждане на кампании по Национални и Регионални програми, във връзка с отбелязването на Световни и Международни здравни дни;
- Оказване на необходимата организационно - методична помощ както на медицински специалисти, така и на медиатори.

Приоритетна цел е преодоляване на негативните тенденции в здравето състояние на хората в неравностойно положение, осигуряване на равен достъп до здравни услуги и превантивни програми.

Във връзка с изпълнение на дейностите по Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства през 2016 г. от РЗИ – Добрич са реализирани:

- Здравно-образователни дейности сред ромската общност, насочени към работата с млади хора - лекции и обучения в училищата в област Добрич, в които преобладават ученици от ромска етническа общност:
 - 15 лекции и 9 обучения във връзка с профилактика на рисковите за здравето фактори по темите: „Превенция на тютюнопушенето”, „Превенция на злоупотребата с алкохол”, „Превенция на психоактивни вещества“, „Здравословно хранене” и „Физическа активност”, на 469 лица (ученици и педагози) от училищата на област Добрич, с раздадени 235 бр. здравно-образователни материали;
 - 5 лекции и 1 обучение на тема „Превенция на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции” на 141 лица (ученици и педагози) от учебни заведения в област Добрич, с раздадени 20 бр. здравно-образователни материали;
 - 2 беседи във връзка с ограничаване негативните форми на агресия в българското училище, на 27 ученика от учебно заведение в община Добрич на следните теми: „Превенция на агресивното поведение в училище. Модели за справяне с формите на агресия”; „Себепознание. Ценностна система”; „Умения за общуване – вербални и невербални”.
 - кампания по повод 17.11.2016 г. - Международен ден без тютюнев дим, в училищата на община Тервел и община Ген. Тошево;
 - 1 лекция на здравен медиатор от община Ген. Тошево по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г., с предоставени 160 бр. здравно-образователни материали.
- Масова проява - спортни състезания с участието на 105 ученика от ОУ „Панайот Волов” гр. Добрич, с цел провокиране на желание и интерес в учениците за участие в спортни дейности и мероприятия.
- В изпълнение на дейности, свързани с изпълнение на задачите, произтичащи от Националната програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ 2016-2020 г., след приемането ѝ от Министерски съвет, в училища от областта, в които учат ученици от ромска етническа общност е организирана и проведена АНТИСПИН кампания по повод 01.12.2016 г. – Световен ден за борба със СПИН:
 - на 30.11.2016 г. в залата на РЗИ-Добрич е проведена организационно-методична дейност на медицинските специалисти от Детско и училищно здравеопазване в гр. Добрич, на която са раздадени 370 бр. здравно-образователни материали и

4408 бр. презервативи, във връзка с провеждането на инициативите за 1 декември;

- през целия месец декември са провеждани обучения на тема „Превенция на ХИВ/СПИН” в училищата на област Добрич, с предоставени 90 бр. здравно-образователни материали и 220 бр. презервативи на учениците;
 - проведени са 4 масови прояви в общините Каварна, Шабла, Генерал Тошево и Тервел, с обхванати 510 ученика. Раздадени са 180 бр. здравно-образователни материали и 582 бр. презервативи.
- През периода м. март – м. май 2016 г. РЗИ-Добрич участва в провеждането на третото национално проучване за оценка разпространението на свръхтегло и затлъстяване и факторите на семейна и училищна среда при деца в първи клас, на възраст 7 години, в рамките на „Европейска инициатива на СЗО за наблюдение на затлъстяването при децата”. Проучването е организирано от Министерство на здравеопазването и Националния център по общественото здраве и анализи, гр. София и се финансира от Световната здравна организация. В област Добрич са изследвани 118 деца от 9 учебни заведения от общините Добрич, Балчик, Каварна и Крушари. Извършени са антропометрични измервания (ръст, тегло, обиколка на талия и ханш) на деца, на възраст 7 години в същите училища от областта, участвали в първото проучване през 2008 г. и второто проучване през 2013 г. Сред учениците, участвали в проучването има и такива от ромската етническа общност. Попълнените анкетни карти са изпратени в НЦОЗА, гр. София, за базата данни, необходими при формирането на национална и европейска хранителна политика.
- През 2016 г. е оказана общо 9 бр. методична дейност при организиране и провеждане на мероприятията - на 19 лица (медицински специалисти, педагози, психолог, здравен медиатор) от различни институции в област Добрич, във връзка с провеждането на кампании и др. инициативи сред ромската етническа общност.
6. Дейности по противоепидемичен контрол:
- Поддържане на база данни за новородените относно проследяване избора на личен лекар;
 - Издирване на децата без ОПЛ и картотекирането им;
 - Епидемиологични проучвания при регистрирани остри заразни болести (ОЗБ) и здравно-просветна дейност.

През 2016 г. продължиха усилията на служителите от отдел „ПЕК” за издирване и уточняване на децата без избран общопрактикуващ лекар (ОПЛ), като за целта се използва информация предоставена ни от родилните отделения на лечебните заведения по общини ежемесечно и актуализирана пациентска листа от РЗОК.

Данните от АГО се съпоставят с актуализираната пациентска листа от РЗОК, проверка се прави и в НЗОК онлайн. За 2016 г. са обработени данните за 1310 новородени деца (включително и в уязвимо социално положение). Ако детето е без данни за личен лекар се изготвят списъци на децата с трите имена, дата на раждане или ЕГН, точен адрес, трите имена на майката и нейното ЕГН. Изготвените списъци се предават на инспекторите по райони за уточняване, децата без личен лекар се картотекират в журнал и при необходимост се изпращат писма до родителите, като се

акцентираща върху задължителния характер на имунизациите, залегнали в имунизационния календар на страната.

При текущите и тематични проверки по имунопрофилактика на ОПЛ и през 2016 г. се акцентира насочено върху имунизационния статус на децата от етническите малцинства, като при констатиран незадоволителен обхват се търсят причините за това и се предприемат мерки за отстраняването им. През четвърто тримесечие е проведена тематична провeка „Контрол на медицинските специалисти по обхвата на подлежащите контингенти с цел повишаване на имунизационния обхват - обхващане на неимунизирани деца на 16-месечна възраст, подлежащи на задължителна реимунизация с петкомпонентна ваксина и на 6-годишна възраст, подлежащи на задължителна реимунизация с четирикомпонентна ваксина през 2014 г. и 2015 г.“ Обобщението е изпратено в МЗ. Във връзка с незадоволителни резултати и сравнително нисък имунизационен обхват (и поради миграция на подлежащите контингенти) е издадено предписание до ОПЛ за обхващане на неимунизирани деца до 5 годишна възраст, подлежащи на задължителна реимунизация с петкомпонентна ваксина и на 6-годишна възраст (родени в периода 2008 г. – 2010 г.), подлежащи на задължителна реимунизация с четирикомпонентна ваксина.

По време на епидемиологичните проучвания на остри заразни болести (ОЗБ) при болни от етническите малцинства на родителите се разяснява естеството на съответното заболяване, начините за предпазване от него, необходимите мерки по отношение на контактните лица за да се прекъсне разпространението на инфекцията. В епидемичното огнище се оказва методична помощ относно необходимостта от избор на личен лекар и от имунизации при ваксинопредотвратими инфекции. При затруднения се работи съвместно със здравните медиатори за откриване и насочване на контактните на ОЗБ за изследвания.

Във връзка с подписан и утвърден Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца в риск от ХИВ, хепатит С, хепатит В и сексуално предавани инфекции и писма на ДСП - Добрич и ДСП - Каварна през 2015 г. са определени двама служители от Дирекция „Надзор на заразните болести“ за участие в мултидисциплинарен екип. За настоящата година също е определен служител от дирекцията за участие в мултидисциплинарни екипи по действащи координационни механизми.

През 2017 г. РЗИ – Добрич ще продължи да реализира различни инициативи, насочени към лицата от ромската етническа общност в няколко направления:

- Работа с млади хора – лекции и обучения за нежелана и ранна бременност, контрацепция, превенция на ХИВ/СПИН и СПИ, превенция на зависимости и профилактика на рисковите фактори за появата на хронични незаразни заболявания – тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска двигателна активност и злоупотреба с алкохол;
- Работа с граждани – лекции и беседи относно здравословния начин на живот, рискови фактори и профилактика на социално-значимите хронични неинфекциозни заболявания;
- Организиране и провеждане на кампании по Национални и Регионални програми, във връзка с отбелязването на Световни и Международни здравни дни.

Приоритет 3: Жилищни условия

Особенно наболял и остър е проблемът с липсата на нормални жилищно-битови условия на живот на уязвимите етнически групи, най-вече роми.

Установена е трайна бедност сред ромската общност и влошаващи се условия на живот. Забелязва се устойчива тенденция за нарастващо различие между условията на живот в ромските групи и условията, при които живее мнозинството от останалото население.

Жилищната политика на **Община град Добрич** се прилага независимо от етническия произход и вероизповедание. Жилищното настаняване се осъществява от ОП „Жилфонд – инвест” и цели повишаване качеството на жилищно-битовите условия и осигуряването на нормална среда за живот на нуждаещи се жители на град Добрич.

В много от сградите в режим на етажна собственост, включени в Националната програма за енергийна ефективност, има апартаменти от общинския сграден фонд. В тях са настанени и ромски семейства. Чрез прилагането на мерките за енергийна ефективност се очаква да се подобрят условията за обитаване.

Като част от общата жилищна политика е подобряването на техническата инфраструктура. При реализиране на дейности по мащабния Интегриран проект за водния цикъл на град Добрич, подписан през отчетния период, ще бъдат подменени водопроводите и в кварталите с компактно ромско население.

По Програма „Ромакт“ бе облагородено междублоковото пространство в жк „Балик“ зад бл.55. Своеобразното сметище бе изчистено и пригодено за паркинг.

Сформирана бе Местна активна група, включваща представители на ромската общност с цел съвместни дейности с местна власт и Програма „Ромакт“. В резултат на проведените срещи са налице резултати, свързани със заплащане на потребяваната вода в ромските квартали. „ВИК“ АД също пое конкретни ангажименти по решаване на горепосочения проблем. Въпреки, че местната власт не е страна по конфликта намесата ѝ оказва положително влияние при разрешаването му.

В **община Шабла** в 11 къщи общинска собственост са настанени с 42 лица от ромски произход.

За нуждите на социално слаби семейства, в това число и от ромски произход са определени за застрояване два терена за изграждане еднофамилни жилищни сгради. Единия е в с. Дуранкулак а другият е в гр. Шабла. Капацитета на застрояване съответно е в с. Дуранкулак да се изградят 4 еднофамилни жилища, от които единият УПИ е с издадено разрешение за строеж.

В гр. Шабла в кв. „Свобода“ с Заповед № РД 04-167/06.04.2009 г. и Заповед № РД-04—394/08.09.2008 г. са одобрени ПУП –ве с План за застроена площ за 17 УПИ в кв. 112 и 113 са отредени за социални жилища, от които 4 ри УПИ са издадени разрешение за строеж.

С Заповед № РД -04-545/ 17.11.2016 г. е одобрен ПУП с План застроена площ за 6 УПИ в кв. 159 отредени за социални жилища, от които едно е издадено разрешение за строеж в Централна градска част на гр. Шабла.

Терените са урегулирани и са включени в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие като зона за въздействие със социален характер.

С отдела за “Европейски проекти и Икономическо развитие” в община Шабла се търсят възможности за кандидатстване с проекти по програми финансирани от ЕС.

Екология

Екологичното състояние в ромския квартал е много лошо. В по-голямата си част улиците в квартала са заети от строителни и битови отпадъци. Липсата или наличието на счупени кофи за смет пред жилищата им, както и недостатъчният брой контейнери в квартала са сред основните причини за лошото състояние в екологично отношение.

В тази връзка през месец септември се почисти и окоси терена който е определен за детска площадка в кв. „Свобода“. Също така са раздадени от Общинската фирма „БКСТРО“, кофи за смет на 12 ромски семейства, които живеят в близост до кв. Свобода и по други улици в гр. Шабла. През месец май се осъществи пръскане с препарат „Бандит“ за кърлежи в квартала.

По голяма част от ромското население на общината обитава квартал „Хаджи Димитър“ в град Каварна, **община Каварна**. Там жилищата на ромите са сравнително благоустроени, притежават стандартните елементи – електричество, вода, газификация и канализация, с красиви и спретнати, добре измазани и подредени домове. Освен в града роми живеят и по селата на общината, където стандартът на жилищата е значително по-нисък, тъй като сградният фонд е по-стар.

Улиците са асфалтирани, изградена е нова канализация и водопроводи. Има изградена система за сметопочистване в квартала.

С Решение №32/26.02.2010 г. на Общински съвет Каварна, е одобрен и действащ регулационен план, според който са предвидени свободни парцели за строителство на жилищни сгради, като голяма част от тях са предоставени на граждани с отстъпено право на строеж.

Миграционните процеси също оказват влияние върху жилищната политика. Голяма част от безработните граждани от общината, което включва значителна част от ромското население работят в чужбина, и инвестират средствата си в изграждането на жилища в Каварна. Има разбира се и такива в лошо социално положение. На територията на града има апартаменти находящи се в различни жилищни блокове, намиращи се в общежитието на бившата Фабрика „Георги Сотиров“ и в преустроената двуетажна административна сграда (сега общежитие) в гр. Каварна, ул.„Нефтяник“ № 5, в която са настанени 10 ромски семейства. Веднъж настанени, семействата не предприемат мерки да се сдобият със собствено жилище или да подобрят условията си на живот. Към момента повечето наематели на общинските жилища от ромски произход са с нередовни и много ниски доходи, което е голям проблем за събирането на дължимите наеми и такси.

Ремонтирани са улици в села и общинския център на община **Тервел**. Финализира се изпълнението на втора фаза на проект „Изграждане на ПСОВ и канализационна мрежа в гр. Тервел.

В края на 2017 г. е одобрен проект по ПУДООС за ремонт на ВиК в централната градска част на Тервел.

Кадастрална карта е изготвена за територията на град Тервел.

Няма данни за незаконни постройки, в т.ч и жилищни, които са се намират в махалите с концентрирано уязвимо, в т.ч. ромско население.

В Община **Генерал Тошево** жилищата в града са много добре благоустроени, притежават стандартни елементи – електричество, вода и канализация. Има изградена инфраструктура и в по-малките населени места - няма къща без електричество и вода. Няма канализация за отпадни води почти във всички села на общината и в няколко

улицы гр. Генерал Тошево. В Общината няма обособени ромски квартали, махали или гета. Всичките роми живеят в квартали и села, където има смесени етноси – Българи, Турци и Роми. Живеят и работят заедно без да има наченки за дискриминация. Къщите на ромите живеещи в гр.Ген. Ташево са едноетажни и в по голямата част от тях липсва канализация. Почти във всяка къща живеят заедно няколко семейства. Използват една чешма и една септична яма. Голям е броят на ромите живеещи в Общински жилища в гр. Ген. Тошево. Жилищните условия се подобряват постоянно от Общината, чрез текущи ремонти, финансирани от общинския бюджет и проекти на ЕСФ.

В общинските жилищни сгради, където живеят ромски семейства се извършиха следните ремонтни дейности: препокриване, освежаване, поставяне на нова PVC дограма, ремонт на тротоари, асфалтиране на улици и ремонт на уличното осветление-поставяне на нови тела, на обща стойност – 40 000 лв.

В община Ген. Тошево има изградена система за сметопочистване. На всяко кръстовище има контейнери и пред всяко домакинство кофи за смет. В Общината няма отредени терени за жилищно устройство на гражданите от ромски произход, както подчертахме по горе ромите живеят в смесени квартали и наистина по заможните ромски семейства си купуват или строят нови жилища. Спокойно можем да подчертаем, че начинът на живот , който водят – да живеят в тясна семейна общност, е породена от голямата безработица сред ромското население, липса на финансови средства, ниска хигиенна култура, всичко това води до трудното интегриране в Обществото. Не случайно колегите от другите Общини с компактно ромско население са отбелязали, че от своя страна семейната общност в трудни моменти подкрепя бедстващите: „Бедни но задружни”

Община Генерал Тошево води активна общинска политика. В следващия програмен период ще се акцентира на енергийната ефективност на жилищата и подобряване стандарта на живот на гражданите, включително чрез използване на възобновяеми енергийни ресурси. В този смисъл общинското ръководство работи и планира дългосрочна политика за насърчаване на новите тенденции и конкретни последователни мерки, които ще доведат до желаната цел.

Приоритет 4: Заетост

Програмите и проектите по ОП„Развитие на човешките ресурси” за заетост насочени към неравнопоставените на пазара на труда групи, в частност – ромите, са една от алтернативите за работа и осигуряване на доходи чрез полагане на труд, възвръщане на трудовите навици и социална интеграция.

Периодичните анализи на заетостта в общините показват, че продължава да е голям дялът на нерегистрираните безработни роми. Остава висок процента и на ниско образованите сред ромската общност, което затруднява намирането и наемането им на работа, и затруднява включването им в обществения живот.

- Приложение 1.1 / *Excel* / Справка за включените роми в заетост и обучение по програми/проекти/мерки за обучение и заетост;
- Приложение 1.2 /*Excel* / Справка за регистрираните в ДБТ безработни лица / включително роми / равнище на безработица и брой продължително безработни лица.

Приоритет 5: Върховенство на закона и недискриминация

Служителите на реда отговарят за съблюдаването на обществения ред и правата на всички граждани на територията на област Добрич, независимо от техния пол и етнически произход. Непрекъснато се повишава ефективността на полицейските служители за работа с етническите общности в мултиетническа среда. Полицейските служители непрекъснато повишават своите знания, умения и компетентности. Работи се по разработване на работни карти по конкретни проблеми на етносите. В тези карти се ангажират и неправителствени организации и органите на местната власт, като целта е да се търсят начини за разрешаването на проблема на принципа на партньорството. По време на обученията се набляга на превенцията на проблемите сред етносите: трафика на хора, проституцията, противодействието на кражбата на цветни метали, малолетните и непълнолетни с противообществени прояви и др.

Приоритет 6: Култура и медии

Общините възприемат отвореността и културното разнообразие като ценност, като ресурс за развитие, като възможност за обществено израстване и обогатяване. Един от приоритетите в културната политика е интегрирането на ромите, което кореспондира с идеите на модерното общество за приемането на другия.

Водени от този принцип, общините от област Добрич осигуряват равен достъп до култура, работят за постигане на устойчивост в резултатите на интеграцията на ромите чрез формите на изкуството и културата, съдействат за съхраняването, развитието и популяризирането на специфичната ромска етнокултура, възпитават у децата и младите хора взаимно уважение, толерантност и зачитане правата на всеки човек.

Информацията е изготвена въз основа на представени сведения от общински администрации, намиращи се на територията на област Добрич, Регионална здравна инспекция – Добрич, Регионално управление на образованието – Добрич, Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Варна и Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“- Териториално звено – Добрич, неразделна част към доклада.

Изготвил:

(К.Асан, главен експерт в дирекция АКРРДС)